

Poplave po vsej državi

Po večdnevem hudem deževju je prišlo do izliva naših največjih rek, ki so poplavile precejšnje površine. Najbolj so ogroženi predeli v Bosni in Srbiji. Po podatkih zvezne komisije na desnem bregu reke Save pri Brčkem, kjer je raven vode samo nekaj centimetrov pod vrhom nasipa. V vseh ogroženih področjih so organizirali ljudi in vprego in pospešeno gradijo nasipe. V Mačvi je pod vodo čez tisoč hektarjev obdelovalne površine. Sava pri Beogradu je prav tako narasla skoraj do vrha nasipa in vodna naravna sila grozi vsak trenutek posejanim njivam in hišam. V Beogradu so na obrežju Save že storili ukrepe za evakuacijo.

Iz Bosne poročajo, da reka Bosna počasi upada in prihaja v strugo. Enako velja za ostale desne pritoke Save. Naraščajo pa Donava, Tisa in Drava.

Vlomilca za rešetkami

Vlomilca, ki sta vlomila v izložbeni okni dveh kranjskih trgovskih podjetij, so izsledili še isti dan. Storilca so ei postaje Ljudske milice v Crnučah, ko sta v gostilni prodajala ukradeno blago, deset ur in tranzistorski sprejemnik. Vse ukradene stvari so našli pri storilcih. Oba vlomilca so takoj prišli.

Vlomilca sta doma iz okolice Celja. Osemnajstletni K. H. je doma iz Hudinja pri Celju, njegov tovariš K. L. pa iz Celja.

Zaradi zadnjega dežja, ki je zajel izliv Južne Morave, je prišlo do naraščanja tudi te reke. Po uradnih ocenah znaša škoda zaradi poplav samo v prijedorskem okraju kakih 300 milijonov dinarjev.

Kmetijski strokovnjaki menijo, da bodo posevke na površinah, ki so bili pod vodo dva do tri dni lahko rešili z dodatnimi agrotehničnimi ukrepi.

Pri Doboju je zaradi razmočenega zemljišča prišlo tudi do zemeljskega plazua.

Janez Brezar

PRVA LETOŠNJA RAZSTAVA AVTOMOBILOV V ZENEVI JE POMLAJENA, BOLJ ŽIVA IN PRAKTIČNJA. KROMIRANI DELI IN BLESČEČI OBROČKI, KI SO PREVLAĐOVALI CELO DESETLETJE S SVOJIMI OKRASI NA AVTOMOBILSKI SKORJI SO DOBILI ZMERNEJSI OBSEG IN SO OMEJENI SAMO NA ZARES POTREBNE IN PRAKTIČNE DELE. VIDELI SMO CELO ZELO ENOSTAVNO KROJENE AVTOMOBILSKE OBLEKE. GOVORIJO O SPARTANSKIH KAROSERIJAH, KI MEJIJO ŽE NA GROTESNO PREPROSTOST. SPREMENILO PA SE JE VELIKO TUDI V POGLEDU GOSPODARNOSTI, UDOBNIŠTVA, ENOSTAVNOSTI V DOBREM POČUTJU IN ZMOGLJIVOSTI. PREDVSEM PA SO GLOBOKO PADLE CENE. SEVEDA TO NE VELJA ZA VSE RAZSTAVLJENE MODELE. POSKOCILE SO CENE LEGENDARNEGA ROLLS-ROYCE-A, KI STANE SESTESTEVILČNE ZNESKE V TRDI SVICARSKI VALUTI. V DOBI AVTOMOBILSKEGA ŠPORTA NAJDEMO V RAZSTAVNIH PROSTORIH TUDI ŠPORTNE VOZOVE, KI SE Približujejo hitrosti 200 km na uro. RAZEN TEH VIDIMO TUDI VOZILA ZA 6 IN 8 OSEB.

KONČNI VTIS: PONUDBA Z LEPIMI DEKLETI. STIRI STUDENTKE ZENEVSKE ŠOLE: SVICARKA, PARIZANKA, ŠVEDINJA IN NIZOZEMKA V DODGE-DART-CABRIOLETU POSKUSAJO NAGOVORITI OBISKOVALCE ZA NAKUP TEGA SERIJSKEGA PROIZVODA ZNANE SVETOVNE ZNAMKE.

Prečnanja z ljudmi

VLOM SREDI MESTA

KRANJ, 5. APRILA 1962 — Danes v zgodnjih jutranjih urah je prišlo do vloma dveh izložb. Vremenske razmere so bile ugodne, saj je verjetno aprilski dež pripomogel, da so se nočni čuvaji »držali pod streho«. Tako je vlom sredi mesta v dve izložbi uspel. Neznani storilci so strli izložbena stekla na dveh kranjskih trgovinah v Prešernovi ulici. Iz izložbe »Elektrotehničnega podjetja« so ukradli tranzistorski sprejemnik, iz izložbe »Galanterije« trgovskega podjetja Elita pa deset najdražjih švicarskih ur. Vrednost ukradenega blaga cenijo na 200.000 dinarjev.

Vlom so neznani storilci napravili okoli pol tretje ure zjutraj. Pol ure pred tem je neka žena šla skozi mesto in ni opazila razbitih izložb. V bližnjih hišah je slišala ropot samo starejša ženska, ki je bolna, ni pa posvetila temu nobene pozornosti. Vlom so prvi opazili miličniki, ki so bili v službi.

V izložbenem oknu z urami so našli precej velik kamen, ki so ga storilci najbrž prinesli že s seboj, kar je znak, da so izložbena stekla razbili s kamenjem. Več žensk je povedalo, da so videli skupino ljudi, ki so postopali po mestu. Preiskava o vlomilcih je v teku.

SKOK S PADALOM

- Na kaj mislite, ko skočite s padalom?
- Mislim na nalogo. Nikoli ne skačem z zavezanimi očmi.
- Kakšno mesto ima v padalstvu strah?
- Padalstvo ne pozna strahu. Strah je zadržek, padalec pa od vsakega skoka nekaj pričakuje, je torej pričakovanje. To je pričakovanje negotovosti, ki je človek ne pozna.
- Kakšen se vam zdi svet pod padalom?
- Svet je povsod enak. Čim višje se povzpneš, tem manjši se ti zdi. Iz velikih višin je videti ta svet dokaj neverjeten.
- Vaš največji uspeh s padalom?
- Svetovni rekord s skokom brez zadržka. To ni največji uspeh, temveč merilo, da sem postal zrel padalec.
- Na kateri planet bi se želeli spustiti s padalom?
- Najrajši skačem na našo »staro Zemljo«.
- Ste kdaj viseli med življenjem in smrtjo?
- V zraku smo predajali štafeto. Moj predhodnik je prezkodaj odprl padalo in padel sem v njegovo padalo, ki se je vžgalo in zgorelo. V zadnjem hipu sem odprl padalo. In vse se je dobro izteklo.

Zdravko Tomažev

Večina Francozov še vedno spi

Francoski filozof in pisatelj Jean Paul Sartre je imel zanimiv razgovor z urednikom zahodnonemškega časopisa »Quick«. Ta razgovor daje natančno podobo današnje Francije in Alžirije, zato ga v celoti objavljamo.

KDO BO KOGA

Ali mislite, da imajo francoski naseljenci in poslovniki ljudje v Alžiriji namen, da večno preprečujejo mir v Alžiriji?

— Večno ne, v tem trenutku pa precej resno. Imeti moramo pred očmi dejstvo, da se s premirjem rušijo stoletni temelji kolonialnega carstva, ki je naseljencem dajalo vse tisto, za kar so bili domačini prikrajšani. Tudi kompromisni mir pomeni konec tega carstva. Po vsemu sodeč bo poskušala francoska vlada vplivati na Alžirsko osvobodilno fronto, da ne bo izvršila vseh sprememb in reform, ki jih ima v načrtu. Evropejci v Alžiriji pa tem obljubam ne zaupajo.

Na kakšne reforme mislite?

— Alžirci nameravajo izvesti agrarno reformo. Alžirski kmetje imajo zelo malo zemlje, ki je povrh tega še zelo slaba. Zahtevajo agrarno reformo, da bi se izkopali iz siromaštva in pomanjkanja. Francoski naseljenci imajo v posesti veliko boljše in več zemlje, ki jo namakajo. Pričakovati je, da bodo nasprotovali agrarni reformi.

Kakšno vlogo ima v tem razmerju OAS?

— V Franciji je število pristašev za sedaj še zelo nizko. To so maloštevilni morilci, ki jim je kri prišla do možganov.

In v Alžiriji?

— Tam je stvar drugačna. Mnogi priseljenci se počutijo ogroženi. Ne kažejo naklonjenosti do mirnih pogajanj in ne verjamejo v obljube. Ta pojav pa ni splošen. Tudi v Alžiriji so Francozi, ki si želijo mir in se veselijo svobode brez maščevanja in pobiranja. Seveda so prvi v večini. Teroristične vrste OAS jim dajejo priliko za ogorčenje, ukazujejo jim in dajejo samozavest.

In vojska?

— Ni več skrivnost, da obstajajo posredne in neposredne zveze med vojsko in OAS. Ta pojav si razlagamo na ta način, da je del vojske pod vplivom desničarske propagande, na drugi strani pa je vojska, ki se je sedem let borila in v tem trenutku ne želi miru. V primeru razcepa je nemogoče računati na podporo samo nekaterih skupin v vojski.

Ostra nasprotja so že prišla na površje!

— Seveda. Vsakdanje kršenje sporazuma o premirju in sovražnost so postavile vojsko pred odločitev. Ali se bo

odločila za de Gaulle in streljala na Evropejce, kar ne bo lahko, ali pa se bo postavila na stran OAS in s tem odbila da bi streljala na desničarje iz vrst OAS. S svojim rovarjenjem in umori dela OAS pritisk na Alžirsko osvobodilno fronto, da bi prekršila določila sporazuma o prekinitvi ognja.

KRVAVI PRSTI

Od kod prihaja ideologija OAS in zakaj njena brutalna dejanja? Ali je vse to v kakšni zvezi z nemškimi nacizmom?

— Ne verjamem, da gre za nadaljevanje hitlerjevskih metod, čeprav se mnogi teroristi sklicujejo bolj na nacizem kot na fašizem. Ne verjamem, da je mogoče govoriti o novem valu barbarstva, kot to pogosto slišimo. Alžirija je bila prizorišče kolonialne vojne. Alžirsko ljudstvo se je borilo proti moderno opremljeni vojski. Za vsako vojsko je takšna vojna težka. Sovražnik je povsod in nikjer, nepričakovano napada in še bolj nepričakovano se unika. Zdi se mi, da je vse posledice treba pripisati na račun nepravilno zasnovane vojne, ki so jo bogati vodili proti siromašnim.

Ali bogati ne znajo biti velikodušni?

— Ne pozabite na rasno sovražstvo. Za Evropejce je značilna rasna mržnja proti muslimanom. V preteklosti smo to dejstvo zanemarjali, ker ni nihče verjel, da bi se položaj priseljencev lahko omajal. Smeh se je spremenil na jezico in pozneje v netolerantno sovražstvo, ko so muslimani dejali: »Mi smo ljudje kot vi.«

Torej je užaljeni rasni ponos iz psiholoških razlogov pripeljal do mučenja?

— Gotovo. Vedno boste našli ljudi, da bi jih ponižali.

Verjamete, da je v Nemčiji in Franciji nastala generacija očetov, ki jih bodo nekoč njihovi otroci spoznali za

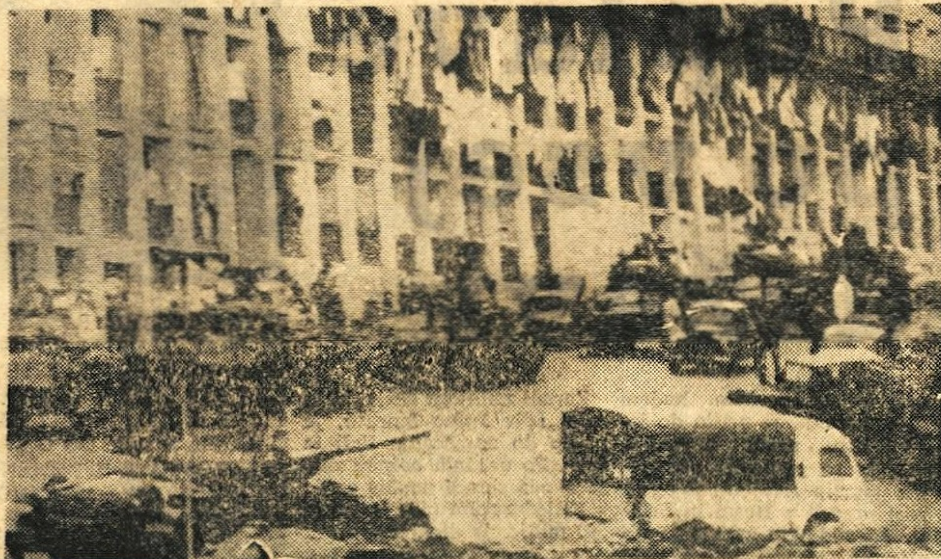
važno, čeprav večina Francozov še vedno spi.

SVET BLAGOSTANJA

Živimo v svetu blaginje. Ali nas ta blaginja ne dela slepe pred nevar-

mirje tuje. Morda se bodo na glasovanju opredelili za mir. Toda ta mir ni naša zasluga. Pri vsem tem je premirje samo kos papirja. Nasprotovanje priseljencev lahko že jutri postavi vse na glavo.

Odbila je zadnja ura za Francijo. Francosko ljudstvo bi moralo Alžircem, ki so priznali premirje, zaupati, da bo to premirje in

Bab el Oued, je mestna četrt v Alžiru, kjer živi 60 tisoč belcev in ki je bila dalj časa popolnoma v rokah OAS.

— Ne vem, kako je v Nemčiji. Glede Francije se bojim, da imate prav. Vse, kar se dogaja v Alžiriji, bi lahko preprečili. Francozi so poklonili generaciji svojo politično moč z besedami: »Napravi z njo kar hočeš! In posledec?«

Francija danes ni dovolj močna, da bi z lastnimi silami obratovala z zdom. Samo en dogodek je v zadnjem času napravil močan vtis. To so demonstracije proti žrtvam OAS, na katerih se je zbralo čez milijon Parižanov. Demonstracije so pokazale: Francija se je začela prebujati. Ko bo pojutiranjem potrebna združitev, ne bo več prihajalo do starih preprirov. Borili se bomo proti desničarskim skrajnežem in njihovim pomočnikom v francoski vladi. To se mi zdi zelo

— Blaginja se mi zdi zelo nevarna. Obiskal sem Nemčijo in spoznal, da ljudje dobro živijo. Tudi v ZDA ne živijo slabo. Na svetu pa je okoli 3 milijarde ljudi! Skoraj polovica je podhranjenih in lačnih. Več kot poldrugi milijon ljudi dobesedno strada. Pri tem govorimo o blaginji, kakor da vsi ljudje živijo enako dobro. To pomeni obračati resnici hrbet. Z drugimi besedami pomeni to, da imamo mi pravico živeti v blaginji, druga polovica pa ima pravico, da živi v pomanjkanju. Med bogatimi in lačnimi lahko lepega dne pride do vojne.

Povrnimo se k Franciji. Kdo lahko pride na oblast po de Gaulle?

— Da bi na to vprašanje odgovoril, bi moral vedeti, kako bo de Gaulle odšel iz vladne palače. Po svoji želji, iz zdravstvenih razlogov ali žrtev atentata, ker je sklenil mir z Alžirijo. Vse to je odvisno od nadaljnega političnega razvoja, od sil, ki niso pod njegovim vplivom.

Ne glede na različne možnosti, se mi zdi bolj važno, da postane Francozom jasno, kako stvari stojijo: ali bomo še naprej izgrajevali narod ali ne.

Zdi se mi zelo pomembno, da bi bil francoski narod tisti, ki je dosegel prenehanje sovražnosti v Alžiriji. Sami Alžirci — njihov boj in odpor — so prisilili generala de Gaulle, da je opustil svojo zamisel francoske Alžirije in sklenil premirje.

Večini Francozov je pre-

bi moralo postati bolj aktivno in prisiliti vlado in vojsko, da spoštuje določbe evianskega sporazuma.

Ce bodo sedanji uspeh pripisali na račun de Gaullova osebnega uspeha, kar v bistvu tudi je, če mu bodo Francozi zopet dali neomejeno zaupanje in proste roke, sami pa zaspali v političnem snu, potem je nujno, da po de Gaullovi vladi pride obdobje avtoritativne oblasti.

Avtoritativno vlado bomo preprečili, če bo sleherni francoski državljani spoznal, da politika ni stvar poklicnih politikov, ampak življenjska dolžnost vsakega človeka, ki živi v družbi.

KRIVDA OČETOV

Verjamete, da je mladina zrela, da iz krivice očetov povzame potreben nauk?

— Mladi ljudje v Franciji imajo občutek odgovornosti v večji meri prirojen kot njihovi očetje. V Franciji govorimo o »izgubljeni generaciji«. To je generacija, ki je sodelovala v vojni na strani odpora. Po vojni so bili pričarani, da bodo živeli v miru. Mir ni prišel. Prišlo je razdobje hladne vojne, ki je generacijo uničila. Ljudje iz te »izgubljene generacije« so pustili, da je umrla Četrta republika. Dopustili so alžirsko vojno in se vdali v usodo. Alžirci — njihov boj in odpor — so prisilili generala de Gaulle, da je opustil svojo zamisel francoske Alžirije in sklenil premirje.

Današnja mladina 20 let je drugačna. Zrelejša in sposobnejša je. Prepričan sem, da razmisli o napakah svojih očetov. Vtis imam, da teh napak ne bo ponovila.

Rekli so...

- »Ko si želim, da bi bil bogat, vem da sem bolan.«
D. H. Lorens, angleški književnik
- »Lačen človek je veliko bolj zainteresiran za štiri sendviče kot za štiri svobode.«
Cabot Lodge, ameriški senator
- »Nobena pričakovanja ne spremeni človekovega bistva.«
Charles de Gaulle, francoski predsednik
- »Strast, ki ni potrpežljiva, ne more nikoli postati ljubezen.«
Ingrid Bergman, švedska filmska igralka
- »Najlaže je druge prepričati z ušesi, tako da jih poslušamo.«
Dean Rusk, ameriški zunanji minister
- »Vračam se k filmu samo zato, da bi izkoristila polletne počitnice.«
Grace Kelly-Grimaldi, monaška princeza

Vtisi s poti po Franciji

JUTRI BOM MISLIL NA BISERE

Star lajnar je hodil po nabrežju in ob lajni prepeval: "J'aimo vivre". Bilo je pozno marčno popoldne. Seina je bila taka, kakršna je vedno v poznih marčnih popoldnevih. Zlajnana pesem, postarana in skoraj neverjetna pa je ostajala v golih plistanah tega nabrežja, kjer dan za dnem posejajo slikarji, prodajalci knjig, Pierre, Jaques in Jean, upokojeni pilot Charles, Simone in jaz ter mnogi ostali.

Vse reke tega sveta živijo. To je pravzaprav pravilica njihovega življenja. Je pravilica in ni. Lahko je tudi življenje pravilica. Lahko da je, lahko da ni. Vse je le v tem, kako se smejiš in kako gledaš to slikovito nabrežje, drevesa ob parkih in kako sediš ob reki in jo gledaš. Možno je, da si sam reka, a ničesar ne veš o tem. Možno je, da tečeš in gledaš vrbe nad seboj; skratka da si reka, pa tega ne veš.

POMLAD OB SEINI

Pomladi so vedno nenavadne, če ne že zaradi drugega - so opojne zaradi življenja. In življenje je zemlja, je dež in sonce, je veter; pa tudi žleb, asfalt, večer in pijanec ob mizi. Biserov ni. Toda zakaj naj bi pravzaprav bili? Nič jih ne potrebujem.

Simone ima kuštrave kratke lase in prodaja cvetlice ob Seini. Zelo lepa je. Toda tega ne verjame in kadar sanjari, vedno misli, da bi bila lepa. Ona je del pomladi ob Seini. Srečal sem jo v eni izmed majhnih pariških kavarn na Montmartru. Mislila je, da so biseri v meni, pa čeprav sem ji povedal, da jih ni. Simone je deklica kakor vsa dekleta. Z delčkom vere, da nekaj je, kar bi rada, da bi bilo - pa čeprav ve, da to skoraj ni mogoče. Pravi, treba je v nekaj verjeti. Mogoče v bisere v človeku!

Seina je reka. Ena izmed rek tega sveta, kjer rastejo platane in kjer se od aprila do aprila sprehajajo ljudje. Seina je reka in pravilica hkrati. Pravilica zato, ker obstaja in ker ljudje nikoli ne morejo brez pravilice in bogov. Vedno si kupujejo nove in nove. Seina je tudi biser. Vsaj pravijo tako. Vsi tisti pravijo, ki niso nikdar videli Pariza, če pa so ga videli, so ga videli iz avtomobila ali letala, zakaj bisero ni. In če bi le obstajali in če obstajajo, so tako malo vredni. Ničemur ne služijo.

Mrzli so, če jih poljubljamo in božamo, in mrzli, če jih komu podarjamo.

Jutri je, zgodaje pomladne jutro. Stojim ob Seini in vem, da bo doževalo. Simone prodaja cvetlice, zgodnje vijolice iz Marveilla. Potem sedi na cementnem obrabju in gledam Seino. Pariz se počasi prebuja. Petki raznašajo velike in dolge štruce in prodajalci knjig prihajajo po obrabju. To gledanje je čisto starčevsko. Vsako prebujanje je enkratno. Tako se prebujajo mesta v jutrih,

dopolndneve. Veronique je brala na klopi nekemu pesem o galebih, ki se je pognal okoli okna, žbil svetilko na tla in v somraku omrdel. Brala je, da je imel krila še mokra od morja, da so bila nekoč upanje in da dišijo zdaj kot kosanje. Bila je to pesem nekoga japonskega pomnika, za katerega ni vedela, kje je in kaj je, razen tega, da je morda živel kot la galeb.

Jaques, Pierre in Jean so tudi to dopolndne lovili ribe. Sodiijo na nabrežju s pipami

le za to, kje iščeš in kaj iščeš. In kje iščejo in kaj iščejo. Gre za to in ostale in za ostale in za te.

"KUPIVA SI, NO KAJ"

Simone sem srečal, ko je šla domov. Pripovedovala mi je, kako je bilo. Bil je občutek, ko sam se spomnil na neko veliko katedralo na Baltiku. Bilo je tako, kakor bi stal sredi ladje in poslušal, kako je nekdo igral na orglah Schumannu. Sanjarjenje. Tudi to je del Seini Simone pla-

«Zelo malo denarja imam»
«Pa vseeno kupiva.»

«Kupiva razgladnica, hudo boli že. Samo kupiva. Potem je to je, če imam nekaj. Lahko misliš na tisto. Potem je to je, če ledo misli nate, misli za rojstni dan, za sončni dan, misli o naravi. Kupiva kartoli.»

«Nečimrna si.»

«Mogoče. Toda tako mi mislim sama. Tudi Charles tako misli. Ty ga ne poznaš.»

«Poznam.»

Charles vsak dan kupi majhen šopek vijolic. Potem gre z njimi ob Seini. Tudi bi srečal nekoga in mu jih dal. Ze zelo dolgo ni nikomur ničesar dal. Razen bomb in izstrelkov. Potem pa obsedi na Montmartru pijan in naveličan. Šopek pa odnese debeli izpiti točaj.

Kupila sva knjigo.

«CE SOIR AU JAMAIS»

Časnik je vabil k ogledu filma «Ce soir au jamais» (Nocoj ali nikoli). Stari lajnar je še vedno hodil po nabrežju in ob lajni prepeval J'aimo vivre (Rad imam življenje). Bilo je pozno marčno popoldne in Seina je bila taka, kakršna je vedno v poznih marčnih popoldnevih. Zlajnana, postarana in skoraj neverjetna pesem je ostajala na temi nabrežju. Pierre, Jaques in Jean so odhajali k Debelemu volu in slikarji, prodajalci knjig so se poslavljali od nabrežja. Pilot Charles je bil tedaj na Montmartru že zelo pijan.

Vidite, vse reke tega sveta živijo. To je pravzaprav pravilica njihovega življenja. Je in ni pravilica. Lahko je tudi življenje pravilica. Lahko je, lahko tudi ni. Vse je le v tem, kako se smejiš in kako gledaš to slikovito nabrežje, drevesa ob parkih in kako sediš ob reki in jo gledaš. Lahko je, da si sama reka, a ničesar ne veš o tem! Lahko je, da tečeš in gledaš vrbe nad seboj; skratka da si reka, pa tega ne veš! Toda jutri, jutri bom mislil na bisere.

● RUDARSKI STROJ

V rudarskem bazenu Krivoj Rog v Ukrajini delata sedaj velikanski stroji za kopanje rude, ki s svojimi jeklenimi rokami izkoplje iz globine rudnika 2 tisoč ton rude na uro. Ta stroj v enem letu izkoplje približno enako količino rude, kot so jo pred 50 izkopal v vseh rudnikih carske Rusije.

Golobje gotovo nimajo v Parizu enakega pomena kot v Benetkah. Hranijo jih večinoma stari ljudje, ki več ne zahajajo k Seini po ljubezen. Ta mlada Parižanka pa je kar izvežbana redilka drobnih živali.

reke, mladost v otroku, ljubezen v tebi. Vse je enkratno. Toda kadar se tega zaveš, si starčevski. Takrat, ko se s teboj nekaj dogaja, samo čutiš. To je občutek tesnobe in občutek radosti. Toda nikoli ne veš, da je to pravzaprav nekaj posebnega, nikoli ne razmišljaš o tem, samo čutiš in živiš.

VEDNO OBSTAJATA DVA OBRAZA

Seina je torej reka, kjer pričenjajo in končujejo živeti ljudje. Toda to bi bila lahko tudi postelja. Seina je... Seina je del mene, ki sem del nekega sveta v nekem prostoru, o katerem je nekoč razmišljal Einstein in o katerem jaz nikoli ne razmišljam.

Danes je nedelja. Simone je rekla, da je nedelja. Šla je v cerkev. Toda dopolndne ob Seini je tako kakor vse

v ustih in z velikimi črnimitane, jutro in večer in jaz, baretkami in molčijo. Kmalu Ta Seina je obstajala že bo poldne in oni lovijo. Ne dolgo pred Parizom. In obzaradi rib, ampak zaradi Seini. Pierre je že zelo star. Svoje dni je poznal Modiglianija. Spominja se ga, kako je nosil svoja platna napredaj in kako nikoli ni ničesar prodal. Teden za tednom, že leta pripoveduje o tem. Potem obmolknje. To je tudi Modiglianijev konec. Jean in Jaques samo molčita - tako kot dan za dnem. Potem, njihove navade dodobra poznam, reče Jean: «Pri Debelem volu imajo dobro rdeče vino.» Pierre in Jaques se začudita, pa čeprav pri Debelem volu je najmanj petdeset let prodajajo dobro vino. Pospravijo pribor in gredo. Tako delajo že leta in leta.

Simone je rekla, da je dolgočasno živeti tako. Pa ni. Res ni. Gre pravzaprav

«Kupiva kakšno knjigo,» je rekla.

Sodobno atomsko orožje

Piše: podpolkovnik Dušan Vuković

Veliko ljudi ima precej napačno predstavo o učinku atomskega orožja. Tega je krivo neznanje, saj povprečnemu človeku niso znani podatki o rušilni moči atomskega orožja, še posebno malo pa vemo o zaščiti.

Pred približno sto leti človek ni sanjal o tehničnem napredku, ki smo mu priče. Minilo je skoraj 23 let, ko se je znanstvenikom posrečilo razbiti atom in sprostiti energijo okoli atomskega jedra. Človeku je uspelo, da je ukrotil to energijo in jo danes že izkorišča v miroljubne namene in seveda tudi za izdelovanje naših orožij, ki lahko pobelijo človeštvo. Z razbitjem atoma človek pridobi neizčrpen vir energije in blaginje, hkrati pa, če ne bo delal po pameti, na cel tudi svojega grobarja.

Človeštvo se je srečalo z atomskim čudežem v klavnici. Na dveh japonskih mestih Nagasaki in Hirošimi so bile preizkušene prve atomske bombe, ki pomenijo pravzaprav šele začetek v razvoju množičnega uničevalnega orožja. Od 240.000 prebivalcev Hirošime so le redki preživeli atomsko katastrofo.

PSIHOLOŠKA PRIPRAVA

Mnogi mislijo, da atomska vojna ni izključena. Hladna vojna, ki že nekaj desetletij traja, ne zgublja na moči. Zato je psihološka priprava ljudi spriču tega zelo potrebna. Znano je, da je bilo v Nagasaki in Hirošimi število žrtev visoko zaradi neznanja, strahu, popolne zmedenosti in predaže. To je razumljivo, ker je atomski napad prišel neopričakovano. Svetlobni učinek atomske bombe, ki je 30-krat močnejši od sočne svetlobe, je porazno zmedel ljudi. Tudi toplotni in radioaktivni učinek ni zmanjšal strahu in zmede.

Zaradi vsega tega je dobro spoznati atomsko orožje. Veliko je danes zlohotnih pretiravanj in propagandnih povečav dejanskega učinka atomskega orožja.

Atomska energija ni več monopol ene ali dveh držav. Po nekaterih podatkih in predvidevanjih se lahko klub atomskih dežel hitro razširi. Stevilne države bi lahko kmalu izdelale svojo lastno atomsko orožje, če bi se za to odločile: Kanada v enem letu, Kitajska in Izrael v dveh letih, Zahodna Nemčija v treh letih, Japonska v štiri, Italija, Indija in Švedska v petih letih in druge dežele približno v desetih letih.

Po precej zanesljivih podatkih razpolagajo velesile s 30 do 40 tisoč atomskimi bombami, ki bi jih v nekem časovnem zaporedju lahko uporabile. To pomeni, da na vsa-

kega prebivalca našega planeta pride približno 20 takih razstreliva. Ta količina je takšna, da jo mora zdravniški znanstvenik šteti kot dokaz za neupametno samouničevanje človeštva.

Poskusi so pokazali, da je cimo 20 megatonska atomska bomba izžareva radioaktivne žarke skoraj 100 ur po eksploziji in da v krogu s premerom 570 kilometrov dobijo bitja takšno količino radioaktivnosti, ki zadostuje za smrt. Takšna bomba bi s svojim radioaktivnim prahom pokrila površino 500.000 kvadratnih metrov in na tej površini v glavnem uničila življenje. Če bi takšna bomba padla v morje, bi 300 do 400 kilometrov od kraja eksplozije povzročila valove, ki bi bili visoki čez 30 metrov in to bi bilo praktično dovolj, da bi obmorske dežele poplavlila voda.

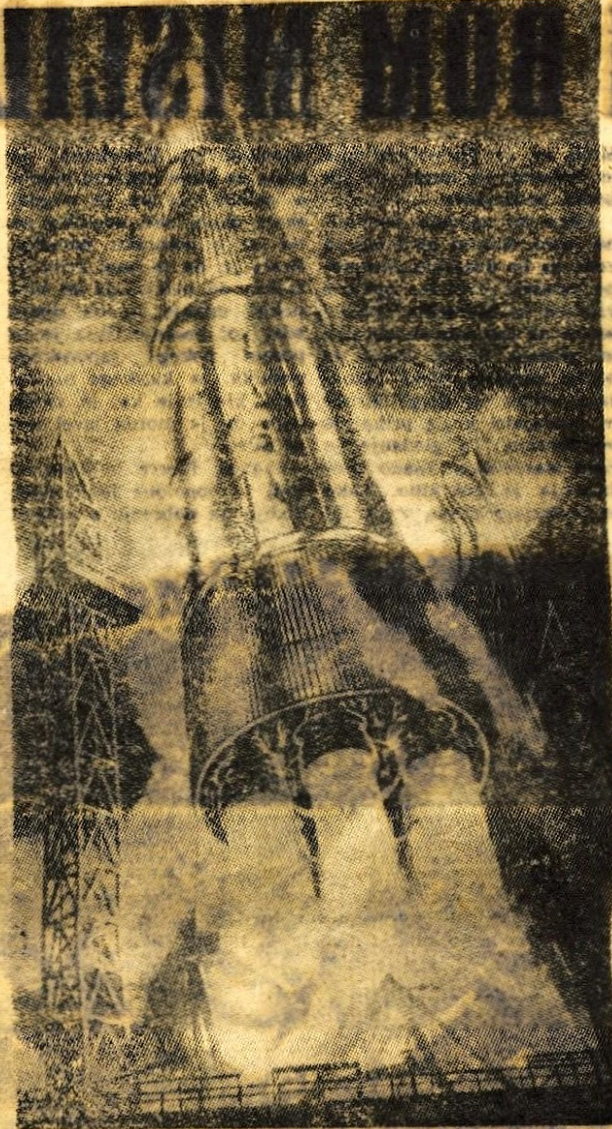
ZNANSTVENIK PREROKUJE SMRT

Ameriški znanstvenik svetovnega slovesa in Nobelov nagajenec Linus Pauling je izjavil po lanskoletni konferenci o sovjetske superbombe, ki jo bodo spustili na Zemlji, da se bo zaradi posledic tega poskusa v bližnji prihodnosti rodilo 80.000 pohabljenih otrok. Znanstvenik trdi, da bo zaradi posledic atomskih poskusov, ki so jih napravile velesile po vojni umrlo poldrugi milijon ljudi. Smrtni davek za vsako nadaljnjo poskusno eksplozijo jedrskega orožja pa bo plačalo s svojim življenjem 30 do 60 tisoč ljudi.

Moč atomske bombe je trojna: udarna, svetlobna in radioaktivna.

V kratkem časovnem presledku po eksploziji bombe pride do vala zračnega pritiska. Ta pritisk se širi na vse strani z veliko hitrostjo. Znan je po svoji udarni moči. Začetna hitrost vala je velika, večja od hitrosti zvoka. Med razširjanjem se zmanjšuje, traja pa neprimerno dalj časa kot pri običajnih bombah.

Izračuni so pokazali, da bi od tega pritiska pretrpelo mesto popolno porušenje, ki se razteza približno 800 m. (če bi vrgli bombo velikosti 20 kiloton). Zračni pritisk, ki bi pri tem nastal, bi bil 140-krat večji od pritiska najmočnejšega vetra. V premeru poldruga kilometra bi takšna bomba razrušila večino hiš iz običajnega gradbenega materiala, ostale pa bi nepoškodovane zgradbe iz betona. 2,5 kilometra od kraja eksplozije pa ne bi prišlo več do rušenja. Manjše hiše so veliko bolj odporne kot velike in visoke. Površina pritiska je namreč manjša. Tudi oblika vpliva na odpornost. Najbolj odporne so okrogle stavbe.

V Zenevi razpravljajo o razorožitvi, oboroževalna industrija pa z nezmanjšano hitrostjo postavlja na podstavke nova orožja. Priprave za množično uničevanje ljudi tečejo svojo pot naprej.

Človeško telo je zelo odporno proti pritiskom. Človek vzdrži pritisk, ki z lahkoto poruši večnadstropne hiše. Zračni pritisk bi pri ljudeh povzročil poškodbe ušesnih bobnov, poškodbe pljuč, želodca, črevesja in notranje krvavitve. Razen tega pritisk lahko škoduje ljudem s tem, da jih vrže na zemljo, v drevo in druge predmete.

Posredne poškodbe zaradi pritiska bi bile bolj nevarne. Udarna moč ruši hiše in različni predmeti utegnejo poškodovati precej več ljudi.

TOPLOTNI UCINEK

Istovčasno s širjenjem pritiska nastane pri eksploziji toplotni učinek. Toplota se širi z velikansko hitrostjo. Toplota bombe, ki smo jo že opisali, doseže 7000 milijard kalorij, kar bi ustrezalo požaru 7000 ton črnega premoga. To je toplota, ki je potrebna, da se 10.000 ton vode spremeni v paro. Toplotni učinek ima dvojne posledice: pri ljudeh povzroča

opekline in neti požare. Požari lahko zavzamejo nesluhten razmah, če je v kraju eksplozije veliko vnetljivih snovi, kot je bil to primer v Hirošimi. Toplotni sunek pa deluje zelo kratko dobo, kar povzroča, da se snovi samo na površini opečejo, vžgejo in pooglenijo. Opekline zopet lahko nastanejo na dva

načina: s toploto, ki se širi od eksplozije bombe in s požari. Širjenje ognja lahko pospešijo vremenske prilike. V Hirošimi je 2 do 3 ure po eksploziji pihal veter, ki je pospešil ogenj. Ti vetrovi običajno nastanejo zaradi stika in valovanja zračnih mas po eksploziji. Vse to kaže, da bi bile izgube zaradi toplotnega sunka na prvem mestu. Mesti Hirošima in Nagasaki sta imeli tri četrtine izgub zaradi toplotnega učinka. V mestih evropskega stila bi bile te izgube verjetno manjše.

Radioaktivnost nastane kot posledica eksplozije in se izraža v žarčenju žarkov, ki so škodljivi za človeško telo. Skupna lastnost vseh teh žarkov je, da prodirajo skozi tkivo in snovi, delujejo na človeške organe in škodljivo vplivajo na zdravje. Lažost žarčenja je odvisna od oddaljenosti in zaščite. Na ravnam lahko sprejmemo oddaljeni tudi več kot 1 km od kraja eksplozije do 600 rentgenov, kar zadostuje za takojšnjo smrt. Na večji oddaljenosti je delovanje slabše in izgledi, da prestanemo nevarnost so večji. Žarčenje je dvojno: trenutno in naknadno. Trenutno nastane ob eksploziji in traja približno 1 minuto. Naknadno žarčenje pa nastane z odlaganjem radioaktivnega prahu, ki vsebuje ozračje in ki v obliki radioaktivnih oblakov kroži po atmosferi. Radioaktivne snovi se počasi spuščajo na zemljo in zastrupljajo zemljišče.

Ne vzbujajo zastoj novi poskusi z jedrskim orožjem splošnega protesta. Smrtni primeri v dveh japonskih mestih Hirošimi in Nagasaki kažejo, da zbolijo 10-krat več ljudi za leykemijo in drugimi nevarnimi boleznimi kot v drugih japonskih mestih. Človekova dolžnost je, da se bori proti tej obliki zla. Če upoštevamo, da pri eksploziji bombe, ki smo jo spoznali, doseže v prvih 36 urah stopnja radioaktivnosti 2300 rentgenov, za takojšnjo smrt pa zadostuje že 600 rentgenov in da se pri ugodnem vetru radioaktivnost širi tudi do 160 km daleč, potem skrbijo človeštva niso odveč.

globus • globus • globus

● S KLOBUKOM NA GLAVI

Ameriški zunanji minister Dean Rusk je med svojim bivanjem v Zenevi obiskal tudi ženevsko razstavo avtomobilov. Ko je prišel do angleškega avtomobila Rolls-Royce, je dejal: »To je edini voz, v katerega lahko vstopiš s klobukom na glavi.«

● KUHAR S PLEŠO

Britanski feldmaršal Viscount Montgomery išče kuharja. V neki angleški

časopis je poslal oglas z naslednjo vsebino: »Iz higienskih razlogov naj se prijavijo samo plešasti kuharji.«

● LETALA ZA HAREM

Abdalah al Salim al Sabbah, petrolejski kralj iz Kuwaita, je prodal 12 potniških letal, ki jih je nakupil, da bi v primeru vojnega napada na Kuwait spraval na varno svoj številni harem. Ker do vojne ni prišlo, je petrolejski kralj letala prodal.

Poslanstvo očarljive Jacqueline

Indijski premier Nehru je ob zaključku obiska so- proge predsednika Kennedyja v Indiji na tiskovni konfe- renci med drugim dejal, da njen obisk v veliki meri doprinaša k ustvarjanju dobrega psihološkega ozadja, ki ugodno vpliva na širok sloj ljudi. Tako ozadje je dobr- podlaga za medsebojno razumevanje med ZDA in Indijo. »Politika se menja, ps.hološko ozadje pa ostaja«, meni premier Nehru.

Nehrujeva hčerka Indira Gandhi bo v teh dneh vrnila obisk v ZDA, kjer se bo za- držala tri tedne. Po obisku v Indiji in Paki- stanu bo kraljico spet obi- skala: na popolnoma enako pravni osnovi.

DESET VESELIH DNI PO SONČNI INDIJI

Amerikanci, ki so vsak dan po dve uri pri svo- jih televizijskih spre- jemnikih spremljali potova- nje Jacqueline Kennedy po Indiji, so ugotavljali, da so na svojo mlado »predsedni- co« zares lahko ponosni. Ni se zubila med cvetjem in barvam te živopisne dežele. Njena očarljivost in obleke v pogumnih živih tonih barvne lestvice so bile kos hudi konkurenci Srednjega vzhoda. Skratka — Jacque- line je osvajala pri svojih obiskih najbogatejših indij- skih maharanov in maharadž in pri ogledih indijskih zna- menitosti. Ameriška televizi- ja in 75 ameriških novinar-jev je prežalo na podrob- nosti. Prav med predstavniki ameriške »sedme sile« se je našel »predrznež«, ki je na tiskovni konferenci na ame- riškem veleposlaništvu v New Delhiju vprašal, zakaj visoki gostji ne omogočijo, da spo- zna tudi navadno — »ljud- sko« Indijo. Program so (menda zaradi tega vpraša- nja) v zadnjem trenutku dopolnili z obiskom 3000 let starega mesta Benaresa ob sveti reki Ganges, kjer je imel Buda pred 2500 leti svoj prvi verski govor. Toda tudi tu ni šlo brez maharadže. Benareški princ je posodil gospe Kennedy razkošno jah- to za plovbo po Gangesu. Če je Jacqueline izpod drago- cenih princčevih sončnikov, ki so jih držali bogato oble- čeni služabniki, dobro videla, kako živi indijsko ljudstvo na obalah Gangesa, je težko reči.

FOTOREPORTER IN KRALJICA

Indijci — tisti bogati, ki nimajo vsakdanjih skr- bi, iščejo v časopisih predvsem romantične zgode- be. (Oni drugi nimajo časa in se zato menda zanimajo le za časopise, v katerih lahko zvedo, kako je s cena- mi srednje črne krušne moke.) Tudi o »prvi dami Amerike« je bilo treba zve- deti čimveč. Zvedeli so, da ima rada umetnost in da je popolnoma po svoje preure- dila Belo hišo. Toda tu je tudi romantična zgodba: Jac- queline je bila včasih novi- nar-fotoreporter in je ob kronanju angleške kraljice Elizabete II. s fotokamero lovila kraljevski smehljaj.

REDKOBESEDNA IN VARČNA

Novinarji so želeli napisat prav vsako besedo, ki bi jo Jacqueline Kenne- dy izgovorila. Pa niso imel veliko dela. Ob prihodu je na Nehrujev pozdrav odgo- vorila: »Srečna sem, ker sem tu.« V nekem otroškem centru je zagledala moževo fotografijo in rekla: »O, tudi John je tu.«

Razen redkobesednosti so gostitelji opazili še nekaj. Njej na čast so priredili

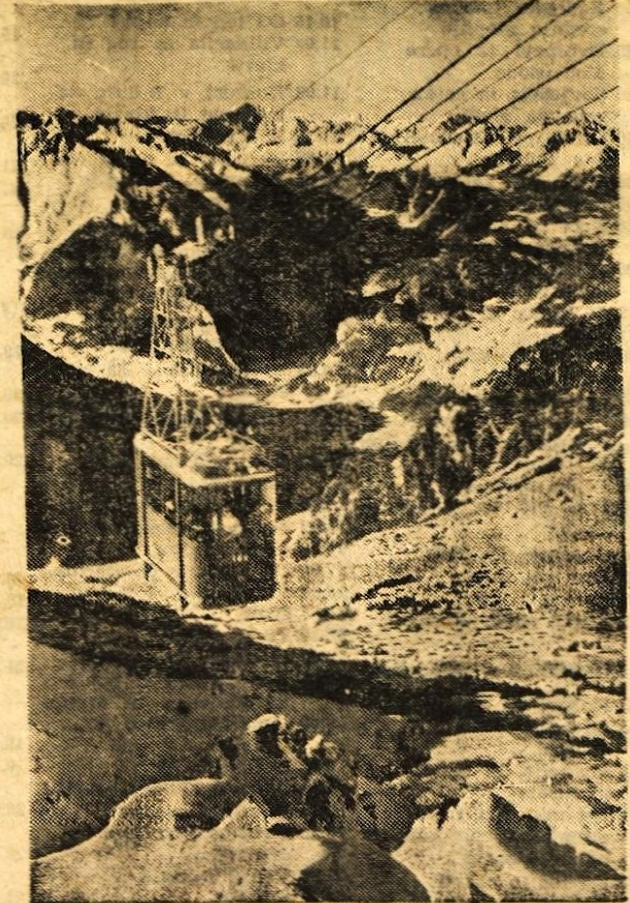

»Vožnja« na sionu je bila za prvo ženo Amerike prepočasna. Zato je prosila »šoferja«, da požene hitreje

številne razstave indijske umetne obrti v zlatu in svili. Neki trgovec ji je takole svetoval: »Vi kar vzemite, pa skoraj ni. Pripomnila je, da mora razmisliti o cenah. poslali račun gospodu Ken- nedyju; če ne bo hotel pla- čati, bo pa indijska vlada plačala.«

Verbier - tovarna turizma

Pred kratkim so bile v švicarskem gorskem kraju Ver- bieru zaključene VIII. mednarodne smučarske tekme po- klicnih novinarjev, ki se jih je udeležilo 138 tekmovalcev iz 16 držav. Jugoslavijo je zastopalo 12 tekmovalcev, ki so ekipno zasedli prvo mesto. Med njimi je bil tudi novi- nar Jože Podobnik, ki nam je o svojih vtisih iz Verbiera napisal krajši sestavek.

Ta gondola prepelje na Attelas 2730 m visoko med planinske vrhove švicarskih Alp 350 ljudi v eni uri. Spodaj desno v dolini na gorski planoti je naselje. Višinska razlika je 1230 metrov. Foto: Dany

Prebivalci Verbiera dela- jo za turizem in od nje- ga tudi živijo. Pravijo, da pred 10 leti tega naselja še ni bilo. Bili so le planin- ski pašniki in nekaj koč. Dane- s je to pravo turistično mesto z vsemi napravami — potrebnimi za sodobni turi- zem.

Verbier leži 1500 m nad morskó višino, njegove žič- nice pa segajo 3000 m visoko. Obenem imajo že pripravljene projekte za gradnjo dveh žičnic do višine 3328 m na Mont Fort. Sedaj pa je že mogoč prevoz z gondolo na Mont Gele, ki leži 3032 m vi- soko. Tudi jugoslovanski smučarji smo se prepeljali na ta vrh. Prva vzpenjača nas je prepeljala 700 m viso- ko med idealna smučišča; ne- katere proge so dolge tudi po 3 kilometre in več. Kljub temu smo se namenili še na- prej. Vstopili smo v večjo gondolo, ki lahko sprejme do 30 potnikov in se odpeljali na Les Attelas (2727 m). Pod seboj smo opazovali drobne črne pike, ki so se vijugale proti dolini. »Kaj tudi nas čaka ta pot?« smo se vpraša- vali in nekdo je v šali po- vprašal, če bi morda kdo od- kupil smučarsko opremo, ker se bo vrnil rajši z gondolo. No, pa potem ni bilo tako hudo. Na Mont Gelé smo prip- speli z drugo — nekoliko manjšo gondolo. Vrvi so spe- ljane z enega na drug vrh brez vmesnih stebrov. Pod nami je zevala globoka doli- na. Mont Gelé je najvišja žičniška postaja v Švici. Od tam je izreden pogled na ve- rigo Alp, in to od Mont Blan- ca do Bernskih Alp. Od no- vembra do junija obratujejo tam 4 žičnice s kabinami in

gondolami, 3 sedežnice in 12 vlečnic. Ze prvi dan smo si izbrali najtežje smučarske te- rene, na katerih smo presmu- čali skoraj 30 kilometrov in smo bili tudi temu primerno utrujeni.

Pravijo, da je Verbier za- nimiv tudi poleti, saj nudi izredne možnosti za izlete, sprehode, plezalne ture in po- dobno. Turistom so poleti na razpolago igrišča za tenis, plavalni bazen z ogrevano vo- do, miniaturno golf igrišče in druga športna igrišča.

V Verbieru je 30 hotelov in drugih zgradb s penzionov. Vse so grajene v tirolskem stilu in v glavnem lesene. Vse sobe — od najbolj razkošnih do preprostejših — so lično opremljene, ves dan ogreva- ne, imajo hladno in toplo vodo. Seveda so temu pri- merne tudi cene. Cene penzionom se namreč gibljejo med 19 in 46 švicarskih fran- kov na dan (približno od 3500 do 9000 din), upoštevati pa je treba še stroške za žičnice, za pijačo pri kosilu in večer- ji, za obisk lokalov, ki jih je tu na pretek; ti izdatki stroške bivanja kaj hitro po- dvojljo ali celo potrojijo.

Kljub množici hotelov in penzionov je v Verbieru le 780 ležišč za turiste, ker kraj sam ni pretirano odda- ljen od večjih švicarskih mest in je zato obisk vedno zelo velik.

● PO OČETOVIH STOPINJAH

Julija Geitškel, 22-letna hčerka vodje britanske opozicije, namerava iti pe stopinjah svojega očeta. Na novih občinskih volitvah v Londonu želi kandidirati za »mestnega očeta«.

Za mlada dekleta

V pisarni: Marsikdo se težko privadi na novo okolje. Če ste dobili službo v pisarni, si ne domišljajte, da je vse osebje proti vam, če vas kot začetnico ogledujejo. Simpatijo med vami in kolegi morate ustvariti sami.

Kot za druge tako velja tudi za vas, da se v delovnem času dela.

Najbrž soglašate s tem, da vsega zaslužka ni treba porabiti za oblačenje; starešem bi sedaj že lahko odvzeli del bremena, posebno še, če je v družini več otrok.

Če opravljate službo tajnice, res ni treba zaradi boljših odnosov s šefom povedati temu prav vse, kar ste slišali med kolegi.

Če je naneslo, da vam je podrejeno več ljudi, mogoče celo starejših od vas, nikoli ne dopustite, da bi opravliali tudi vaše delo.

Vse te tri dobre lastnosti morate imeti, da se boste dobro počutili med kolegi: popustljivost, ljubeznivost in skromnost.

Darilo: Ko prejmete darilo po pošti ali kakorkoli, se še isti dan zahvalite s pismom, po telefonu ali osebno. Kadar pa pošiljate sami darilo, nikoli ne pozabite zraven napisati zraven nekaj vrstic, kakor: »PRISRČNE CESTITKE« ali »NAJBOLJŠE ŽELJE« ali »MNOGO SREČE« in podobno.

Kava: Kavo servirajte po kosilu ali po večerji v majhnih skodelicah. Zraven ponudite posodo s sladkorjem, da vsak vzame po okusu oziroma raje vprašajte: »Koliko sladkorja želite?«

Razglednice: Dobro je vedeti, da dopisnica ne nadomešča pisma in zato nanjo pišemo drugače, kot bi pisali v pismu. Navadno se uporablja za pozdrave s potovanja, nikoli pa za čestitke in zahvale.

Pepelnik: Ne skoparite s pepelniki, kadar sprejemate prijatelje; predvsem zato, da bi si zavarovali pohoštvo in preproge. Če so med povabljenimi strastni kadilci, lah-

ko razpostavite majhne pepelnike po mizi med dvema obrokom. Vendar pa pazite, kadar ste v gosteh, da kakšna majhnega dragocenega kipa ne zamenjate za pepelnik.

Otrok in televizijski sprejemnik

V svetu vse bolj govorijo o televizijski bolezni, ki muči njene gledalce, gre za prekomerno, neudobno sedenje ob sprejemniku pozno v noč. Za otroke je sedenje že tako škodljivo, temu pa s pridruži še glavobol in utrujenost, če jih pustimo ob televizijskem sprejemniku. Nekateri psihologi menijo, da televizija pomaga razvijati otrokovo intelektualnost, drugi pa spet menijo, da le zmanjšuje smisel, samoiniciativno in odgovornost. Vendar predstavlja televizija tudi sredstvo, s katerim držimo otroka v družinskem krogu. Da ne bi prišli do kakih hudih posledic zaradi sedenja pri televiziju, ne dovolimo otrokom, dolgo v noč spremljajo program. Sedež ne sme biti tak, da zahteva nepremično sedenje. Slika na ekranu naj bo jasna. Če otrok drgne oči iztoži nad glavobolom, mu ne dovolite več, da bi gledal program.

Nekaj za ...

MALI NASVETI

Prav gotovo ste že slišali, da se že po zavesah na oknih pozna, kakšni ljudje prebivajo v hiši. Ne mislim reči, da je dragocenost res merilo ljudi, pač pa njihova urejenost in čistost. Vendar me je na to misel pripeljal nekaj drugega. Morda je že tudi vas neprijetno zadelo vsiljivo opazovanje radovednih oči skozi zavese oziroma privihane zavese na oknih, ki so obrnjena na cesto. Je že res, da se ljudje radi opazujemo, a za to priložnost je drugje več nevsiljivih načinov.

Če se večkrat vprašate, kje neki ste porabili ves denar, si začnete zapisovati vsak izdatek. Tako se boste navadili »planiranja«. Naj se vam to ne zdi nepotrebna natančnost tankovestnih ljudi; pač pa ste gotovo edini, ki si ne zapisujete izdatkov.

Pri spomladanskem pomanjkanju C vitamina se ni treba omejiti samo na limonin sok, ki ima mnogo vitamina C. Zdravniki so ugotovili, da pretirane količine soka škodujejo zobem. Zato ni treba jemati več kot limono na dan, ker vitamine najdemo tudi v drugem sadju.

Madeži znoja na volneni obleki se prav lahko odstranijo. Dve tanki krpi navlažite z vodo, ki ste ji dolili

nekaj amoniaka. Ovijte ju, obložite z njima mesto z obeh strani, hitro pritisnite za blago vroč likalnik in odmaknite. Para bo odstranila znojni madež.

EN DAN V TEDNU ZA LEP IZGLED

Čeprav je že april, zime še ni konec; po koledarju že, v naših organizmih pa je pustila sledove. Ze res, da si prizadevamo hitro premenjati

razpoloženje in smo dober volje, če se obeta lepo vreme. Ko se pa pooblači, je barometer našega razpoloženja zdrknul proti nišli; zaman se včasih skušamo zamotiti s premišljevanjem o novi obleki in podobno. Kakor vreme, tako tudi mi padamo v depresije. Mučita nas nespečnost in utrujenost. Vsako leto znova se naš organizem privaja na novo sezono in resnično, da na pomlad najteže. Zima je v organizmu pustila vse polno strupov, zato ni čudno, da telo reagira na vse spremembe v

hrani, v našem življenju, v svojega imena, pa mu vse spreminja zrak. Ti pojavi pa so malce neprijetni.

Če drugje ne, je zima gotovo pustila svoje sledove na vašem obrazu. Težka, mastna hrana je vzrok nečisti koži, raznim izpuščajem in mozoljem. Prehitra sprememba v hrani je močno škodljiva, zato jo uvajajte postopoma. Poskusite se čimprej znebiti škodljivih snovi v telesu, ki povzročajo utrujenost in škodijo zdravju in lepoti. V svetu zelo priporočajo »DAN LEPOTE«. To ni dan, preživet v kozmetičnem salonu, pač pa čisto navaden delovni dan v tednu ali še bolje – nedelja. En dan v tednu naj bi se odpovedali naši običajni prehrani, za katero pravijo, da je nepravilna, preobilna in še marsikaj. V dnevu, ki ste si ga izbrali, pa je na jedilniku samo sadje, sadni sokovi in zelenjava. Hrana naj bi bila v glavnem tekoča: svež sadni sok, razni čaji – lipov ali kamelični, topla in hladna limonada in dušena zelenjava brez soli in prežganja z nekaj sladke smetane. Navadna ali mineralna voda v neomejenih količinah. Morda je jedilnik komaj vreden

eno dodajmo še malo solate z limoninim sokom, vodo in prav malo olja. Taka hrana ne bo delala težav prebavnim organom, ki si bodo lahko v tem času »odpočili«. Toda če se odločite za tako enodnevno prečiščevanje, se ga držite dalj časa, sicer bi bilo brez uspeha.

»DAN LEPOTE« naj mine tudi brez šminkanja, natančno pregledjte obraz; če so se pod očmi pojavile prve gube, jih ves dan pustite pod masno kremo in nalahko masirajte.

Za ta dan se tudi otresite skrbi in jih preložite na naslednji dan. Mislite raje na novo obleko, na izlet s prijatelji ali pa si dajte opravka z novo frizuro. Obljubite si, da boste vstali zjutraj pet minut prej, da bo čas za dihalne vaje ob odprtih oknih.

Ne bojte se, da bi bili ta dan lačni; če pa bi vas res pograbilo, si nikdar ne namazite kruha z maslom, raje hrustajte prepečenec ali pa sploh ne. Enodnevna sadna dieta, če jo redno uživamo, izredno vpliva na prebavo, svežino, lepoto, pa tudi na zdravje in dolgo življenje.

MOJSTER Z OTOKA

Filmski portret režiserja Akire Kurosava

Naša srečanja z japonsko kinematografijo so dokaj redka, vendar običajno prijetna, predvsem pa zanimiva. Zadnji japonski film, ki smo ga imeli priliko videti, je bila »Skrta trdnjava« režiserja Akire Kurosava. Sicer Kurosava s tem delom ni dosegel vrhov svojih največjih uspehov, vendar pa smo lahko zasledili mojstrstvo velikega ustvarjalca »Rašomona« in »Sedmih samurajev«, ki je 1951. leta v Benetkah zmagoslavno odkril japonski film zahodnemu svetu. Težko bi bilo reči, da je Kurosava največji japonski režiser, mirno pa lahko trdimo, da je v Evropi in Ameriki najbolj znan in najbolj cenjen od vseh. Zato si velja na hitro ogledati njegovo ustvarjanje.

P otem ko se je najprej Z. močnimi, često neutralističnimi potezami je v njem ustvaril podobo moralnega propadanja v povojni japonski družbi. »Pijanega angela« je odlično zaigral igralec Toširo Mifune, s katerim je Kurosava kasneje pogosto sodeloval.

»Tih dvoboj« (1948) — po romanu o spolni boleznii, kriminalka »Blodeči pes« (1949), »Skandal« (1950) — o vele-mestnem bohemstvu, — »Idiot« (1950) — po Dostojev-skem — niso pomenili večjega uspeha. Bilo je, kot da se pripravljajo na nekaj velikega. In to veliko je res prišlo. »Rašomona« (1951) je bil veliko odkritje beneškega festivala. Z njim je Kurosava opozoril svet nase in na japonsko kinematografijo, zelo pa si je povečal tudi svoj ugled v do-movini.

ZLOČIN V GOZDU

S nov za scenarij »Rašomona« je scenarist Akutagava povzel po svoji noveli »V gozdu«, s katero je oživel staro japonsko legendo iz dvanajstega stoletja. Tudi zgradba filma je imela svoj vzor v tej legendi: štirje ljudje — razbojnik, vojak, žena in drvar — pripovedujejo, kako je razbojnik v gozdu napadel vojaka in ženo, si ženo nasilno vzel vojaka pa ubil. To ponavljanje iste zgodbe s štirih vidikov

bi lahko zavedlo v enoličnost cenljivo — pomagali igralci, in dolgočasnost, toda Kuro-sava se je temu mojstrsko izognil. Vsaka od štirih pripovedi ni inačica iste zgodbe, ampak je verna podoba pripovedovalca (pripoved ubitega vojaka posreduje medij), ki prikriva del resnice, da bi se prikazal v zaželeni luči. Re: senju eo pri tem nepre-

ki so mu še ostali, kar naj-hitreje in najbolje preživel — a spozna, da je pravilneje, če zadnje dni posveti drugim. S »Sedmihi samuraji« (1954) pa ke je vrnil v zgo-dovino. Ustvaril je odlična množičnimi prizori in plastično izoblikovanimi glavni-mi osebami — o sodelovanju kmetov neke vasi in sedmihi samurajev simboličen pomen — kot predstavnikom plem-stva ob koncu fevdalne dobe; ko izgublja vlogo vladajočega razreda.

akcijski film z mogočnimi

Po filmu »Živim v strahu« (1955) — s protiatomsko tema-tiko — je z dvema naslednji-ma deloma Kurosava posegel v evropsko dramatiko, vendar ne preveč uspešno. Niti v delu »Krvavi prestol« (1956) po Shakespearovem Macbethu niti »Na dnu« (1957) po drami Maksima Gorkega se ni približal veličini origina-la. (Morda sta bila Kurosavi po duhu predaleč ali pa Ev-ropejci ne moremo nepri-stransko presojati!) Tudi »Skrta trdnjava« (1958) se ni uvrstila med Kurosavine naj-boljše stvaritve. Vendar pa smo v nočnem uporu, pred-vsem pa v zadnji tretjini fil-ma (boj na drvečih konjih, dvoboj s sulicami, ples ob ognju) lahko prepoznali veli-kega mojstra.

Čeprav kakšne dokončne sodbe o Kurosavi ne more-mo izreči, zlasti dokler nismo videli »Pijanega angela«, ki ga njegovi rojaki štejejo za njegovo najboljšo delo, pa vendar lahko ugotovimo nekaj značilnih potez njegovega del: bleščeč režijski stil (ki je včasih zelo blizu evrop-sko-amerškemu), izredno ob-vladanje množičnih scen, veli-k posluš za socialno tema-tiko, razumevala ljubezen do človeka in visoka kvalite-ta igranja (nekateri igralci stalno sodelujejo z njim). Zaradi teh odlik — in ne za-radi številnih nagrad na med-narodnih festivalih, ki niso najzaneslivejši pokazatelj vrednosti filmov — lahko priznamo Kurosavi mesto med vodilnimi filmskimi re-žiserji našega časa.

Dušan Ogrizek

Film

»Sugata Sansiro« (v dveh de-ljih, 1943 in 1945), z »Najlep-šo« — zgodbo o tovarniških dekletih (1944) in z »Ljudmi, ki ustvarjajo jutrišnji dan« (1946) se še ni uveljavil. Pač pa je opozril nase s svojim naslednjim delom. Film »Mladosti ni žal« (1946) je zgodba starega univerzitetnega profesorja, ki se leta 1930 bori za akademske svo-bodine, pri čemer ga podpi-rajajo študentje in njegova hči, a se mora ukloniti in podpreti militaristično ob-last. »Čudovita nedelja« (1947) — čudovita predmestna romanca dveh mladih siromaš-nih zaljubljenec — je bila kot prijeten oddih pred »Pi-janem angelom« (1948), ki je po mnenju japonskih kriti-kov najboljši Kurosavin film.

NOVO NA NJEM

Ko je nemški režiser Helmut Käutner (zdaj gledamo njegov film Monpti) gledal francoski film »Lani v Marienbadu«, mu je bil glavni igralec Giorgijo Albertazzi tako všeč, da mu je nemudoma telefoniral in si zagotovil njegovo sodelovanje v »Rdeči«, kjer bo zaigrala še Ruth Leuwerik in ki ga bo posnel v Benetkah.

Med letošnjimi kandidati za Oscarja se je prvič pojavil nekdo iz tujejezičnega filma — in to ni nihče drug kot Sofija Loren za svojo vlogo v Ciociari. V ženski konkurenci se za to nagrado potegujejo še Audrey Hepburn za »Zajtrk pri Tiffanyju«, Piper Laurie za »Pehača«, Geraldine Page za »Poletje in dim« in Natalie Wood za »Blesk v travi«. Med moškimi pa se bodo letos potegovali za Oscarja Charles Boyer za »Fanny«, Paul Newman za »Pehača«, Maximilian Schell in Spencer Tracy za »Nürnbersko sodbo« ter Stuart Whitman za »Znak«.

Curd Jürgens in Marina Vlady bosta v Parizu posnela film »Past na soncu«.

Z Vzhoda ne dobivamo samo filmov, ampak tudi simpatične filmske zvezdnice. Med zadnjimi orientalkami, ki so se uveljavile v evropskem in amerškem filmu, je prikupna Indo-nežanka France Nuyen

11 Jerry je od vratih vrat, ki jih je vrisal na svojo rubeo, napravil še ozek hodnik do glavne igralnice. »Toda je ozek prehod, ki vodi od vrat blagajniške sobe — prav do glavne igralnice. Na ene stena tega hodnika se naslanja zadnja stena v baru.« Jerry je narisal vas bar skupaj z banknimi stališči — segal je vse od blagajniške sobe in nihal ob zidu velike igralnice na njegovem načrtu.

»Druga stena hodnika,« ki Jerry je spet risal, »se naslanja na dveletno sobo.« Dopolnil je rubeo z majhnim četverkotnikom, ujetim med blagajniško sobo in ozkim hodnikom, ki je vodil vanjo. »In tukaj,« Jerry je narisal še ene črkatne linije pri izhodu iz hodnika, »se druga izhodna vrata. Do hodnika je mogoče priti samo skozi. Ko to storite, stojte pred blagajniško sobo še druga težka vrata. Ste kdaj slišali, kako se težka vrata odpirajo?«

Brick je prikimal, toda Guy in jaz ova molčala. Vedela sva, kako vrata delujejo, saj nama je Jerry pripovedoval menda že tisočkrat. Toda pred njegovim pripovedovanjem nisva imela o tej stvari niti pojma.

»Vse je potrošljivo dejal Jerry. »Oboja vrata delujejo avtomatično. Prva vrata ni mogoče odpreti, dokler se druga odprta ali nezaklenjena. Tako,« je dejal in se naslonil na stol. »Ko smo bili lani poleti v Renoju, sem nekega dne sedel v baru, prav na desni strani blizu hodnika v blagajniško sobo in pil koka-kola. Druga mi niso hoteli točiti, ker nimam enaindvajset let.« Že zdavnaj sem opazil, da Jerry med pripovedovanjem nikoli ničesar ne zanemari. »Zgodilo se je tole. Uslužbenec, ki je imel opravka v blagajniški sobi, je šel proti prvim železnim vratom. Pritisnil je na gumb poleg vrat. Gumb lahko vidite, če stojite na koncu barske mize. Videti je kakor majhen hišni zvonec. V blagajniški sobi potem zazvonijo in kdorkoli je v njej, pogleda skozi dvoje železnih vrat. Če vidi, da gre za uslužbenca, ki sme vanjo, pritisne na gumb. Avtomatični mehanizem prične delovati. Sprva se počasi odpro zunanja vrata. Odpira jih stisnjen zrak, to je moč slišati. Ko se odpro, stopi človek v hodnik. Vendar notranja vrata, ki vodijo v blagajniško sobo, še vedno niso odprta. In ta se ne odpro vse dotlej, dokler se prva vrata odprta in nezaklenjena. To pomeni, da je prišlec zaprt na hodnik, dokler oni iz blagajniške sobe spet ne pritisne na gumb. Mislite, da bi si lahko izsilili vstop v blagajniško sobo, če bi šli za njim? Ljudje v blagajniški sobi nam, povsem razumljivo, ne bi odprli, če tudi bi jim pomolil pod nos samokres skozi dvojna vrata. Železne palice so pregošče, da bi lahko streljal skozi. Oni v blagajniški sobi odpro vrata šele, če je vse v redu in vidijo, kdo čaka pred vrati. Potem pritisnejo na gumb in prišlec lahko stopi v blagajniško sobo.«

Jerry je zazelhal in Guy se je obrnil pa pričel gledati skozi okno onkraj Brickove mize. »In če hoče človek spet ven,« je glasno pristavil Jerry, »mora spet opraviti ves ta prekleti posel. Vse skupaj me spominja na zatvornice v Panamskem prekopu.« Jerry je položil svinčnik na mizo in se zleknil na stol. »In tako mi povejte, vi prekleti roparji, kako za vrata naj bi izropali Haroldov klub?«

Guy je dejal: »Odkrili smo način, kako pri v Reno, ne da bi nas kdo zasledil, tudi ušli bomo lahko. Zdi se mi, da smo našli res najboljši načn. Vendar pa ne vem, kako bi izropali ta prekleti Haroldov klub. Ti sebični mešanici ga tako čuvajo, da bo res težko!«

Brick je počasi vstal, se sprehodil prek sobe, stopil k stranskemu mzu in se zastrmel na ulico.

»Da,« je v odgovor Guyju dejal Jerry. »Haroldov klub je res edinstvena težava za roparje. Kajti, primojdun, vsaka banka bi bila lažja var,« in tresnil je s postjo po odprti dlani. »To, kar me spravlja v bes, dejstvo, da predstavljajo ta dvojna vrata pravzaprav kaj enostavno zaščito. Lokalna banka tukaj je v našem mestu ima mnogo zapletenejši varnostni sistem za svoje blagajne. Toda banke ne pridejo v poštev! Vstal je. »Tako nikjer pod milim nebom ni drugega zasluzka za nas, kakor prav v Haroldovem klubu ali podobni ustanovi. Kajti v banki lahko uženete čuvaja in morda celo ves alarmni sistem, pozneje pa se morate vse noč ali celo vso soboto z acetilenskim svetilkami ali podobnim orodjem prebijati do blagajne.« Prišel je hoditi po sobi, roke pa je prekrizal na hrbtu. »Toda Haroldov klub je najboljša priložnost, in to edina, in njegova preprosta prednost je v tem, da nikoli ni zaprt. Odprt je štirindvajset ur dnevno, sedem dni v tednu in dvanajst mesecev v letu. Z glavo skozi zid ne moremo in kaj takega misliti bi bilo bedasto. V klub bomo morali priti naravnost skozi vsa vrata tako, da nas bodo lahko vsi videli, tudi detektivi, ki sedijo za linicami, v stenah in na stropu ter opazujejo prostore. In oditi bomo morali po isti poti, zato pa vam bom neskončno hvaležen, če mi lahko poveste, kdo na ljubem svetu lahko to stori!« Zadnje besede je kar zavpil.

Cez nekaj trenutkov je dejal Brick: »Oglejmo si stvar počasi. V blagajniško sobo torej ne moremo. Nič. Vendar denarja ne puščajo večno tam. Včasih ga morajo prinesiti ven in odnesti. To bi bila najlepša priložnost.«

Jerry, ki je stal sredi garaže, je samo skomignil z rameni. »Tega ne vem natančno,« je dejal, »vendar sem prepričan, da nikoli ne odneso vsega naenkrat. Le ob posebnih priložnostih in redkokdaj ga odneso v banko ali sploh prineso ven. Predolgo bi morali čakati na takšno priložnost in postali bi sumljivi. Sicer pa smo preje govorili, kako sploh prodreti v blagajniško sobo.« Vrnil se je k mizi.

»In ni načina, da bi prišli vanjo,« sem dejal. »Preprosto: ni ga!«

Tiho smo obsedeli. Nič. Nič. Vendar denarja ne puščajo večno tam. Včasih ga morajo prinesiti ven in odnesti. To bi bila najlepša priložnost. Naš načrt je bil videti kaj slaba

Misliti, da bi pustili vse reči splavati po vodi, če ne bi že kupili avtomobila in prikolice in pripravili konzerve pa bancia v Guyjevi garaži. Guy je grmbe dejal: »Kaj, da bi lažje našli najbrže vrata na rušeh. Jerry, kaj pa množična hipnoza? Če bi hipnotizirali vse v igralnici, tudi detektive za steklenimi okenci, potem bi...«

Brez prave volje sem spregovoril o tem, kar sem premišljeval nekaj trenutkov: »Mislim, da smo bili poprej preveč zagnani, vendar smo glavno vprašanje že rešili.«

»Kajpak,« je Brick dejal porogljivo, se obrnil od stene in nadaljeval kakor radijski napovedovalec: »Castitam, Al Mercer! Tudi poprej si našel odgovor, morda bi ga še zdaj.«

»Ne,« sem dejal. »Tega sploh nečem. Tudi prajlnji odgovor ni bil moj.«

Jerry me je gledal z ouplinai očmi. »Nej- je dejal tiho. »Čigav pa te

»Tina.«

»Tina?«

»Seveda. Povedal sem ji kaj nameravamo in zdaj ve vse.« Skomignil sem z rameni. »Morda tega ne bi smel storiti, vendar sem. In prav ona nam je dala zamisel, kako priti v Reno. Vse podrobnosti. Vse, kar sem vam povedal, je njena zamisel. Morda bi nam lahko spet pomagala.« Končal sem in vsi so molčali. Ne vem, o čem so premišljevali, toda bil sem prepričan, da bomo lahko pripravili načrt.

Brick se je vrnil k mizi in dejal tiho: »In bi rada svoj delež?«

To me je razsrdilo. »In kaj, študi li?« Pogledal sem ga. »Morda brez nje sploh nič ne bi mogel upati na svoj delež. In vse kaže, da ne bomo mogli urediti zamisli, dokler nam ne pove, kaj misli in s kakšnimi načrti nam lahko pomaga. Imaš morda ti kakšen načrt? Odgovori mi!«

»Ne,« je tiho dejal. »Nikar se ne razburjaj, saj sem je vprašal!«

»Torej dobro. Dejstvo je, da ne zahteva deleža in tudi nikdar ni govorila o njem. Nama bo zadoščal moj, ki ga bova delila.«

»Poglej,« je dejal Brick. »Ako si ji povedal, je torej z nami. In če bi nam lahko povedala, kako priti v blagajniško sobo, bi bil prekleti zadovoljen. Je zdaj v službi?«

»Mislim, da ne. Najbrž je doma.«

»Pojdimo torej...« je vstal Guy. »Brez nje smo izgubljeni, kaj naj torej izgubimo, če jo prosimo še za ta nasvet?«

Deset minut kasneje smo sedeli v Tinini sobi. Brick, Guy in Jerry so se gneli na kavču. Tina je sedela na stolu, jaz pa poleg nje na mizi. Bila je prekrasna. Nosila je rožasto spomladansko obleko, bila je oblečena za sprehod. Sicer pa bi morala čez pol ure nastopiti službo v »Krogli«. Mojih stvari ni bilo nikjer videti.

Jerry je še enkrat natančno obrazložil ves problem in spet narisal tloris na kos papirja, ki mu ga je dala Tina. Ko je končal, se je za minuto zamislil. Tina je odgovorila enako kot jaz — ne da bi dolgo premišljevala. Zdaj sem vedel, da bo težko.

Odkimala je: »Ne vem, kako bi morali vlomiti. Kaže, da je nemogoče priti v blagajniško sobo. Morda je zares neosvojljiva. Malce je pomolčala in si nežno grizla spodnje ustnice. Potem nas je pogledala in dejala: »Vendar si ne morem misliti, da bi bila kakšna stvar tako zastražena, da bi nikakor ne bi mogli najti poti vanjo. Kaj mislite?« nas je pogledala, vendar nič ne odgovoril. »Dvomim, da je kdorkoli kdaj prodrl v trdnjavo, kakršen je Haroldov klub. Vendar — ne — nekje mora biti pot,« je odkimala z glavo. »Mora biti. Vendar ne vem, kakšna naj bi bila in ne morem si misliti, da bi jo kdorkoli izmed nas našel.«

Tiho je dejala: »Nekdo izmed nas mora v Reno. Oditi mora v Haroldov klub in spoznati njegov utrip, se živjeti vanj. Moral bi posedati okrog, stati, se sprehajati in si ogledati vse, kar je vredno pomena — vse, kar ste pozabili ali niste opazili. Odkriti mora način, kako bi lahko prišli do blagajne, in misliti, misliti, misliti, misliti. Prav tam, na samem kraju. Tam bo mu lažje, tukaj smo zašli v slepo ulico. Odgovor bo treba najti tam! Mislim, da bo to zmogel.« Nasmehnila se je: »Mislim, da bi bil najprimernejši Jerry.«

Smešno je, vendar nas je predlog razživel. Navdušenje se je spet pojavilo in nenadoma smo bili kot prenovljeni in srečni v Tinini sobi.

Zdelo se nam je, kakor da je že rešila ves problem. Bil sem srečen, ker je predložila, da bi šel Jerry v Reno, razvoziljal uganko in se vrnil z rešitvijo.

Zatem smo sedeli in klepetali. Bili smo razburjeni in tako je šlo vse dokler Tina ni morala v službo.

Odšli smo in se ustavili pred »Kroglo« nekaj minut pred pričetkom Tinine službe. Posedeli smo še v avtomobilu in malce poklepetali. Nenadoma je Tina med razgovorom omenila besede »kdaj bomo odpotovali?« Jerry je potihoma vprašal: »Bomo?«

Tina je prikimala: »Da!«

Jerry je prikimal, ne da bi dejal ali jo zavrnil. Vprašujoče se je zazrl v Guyja.

»Seveda, čemu pa ne?« je skomignil Guy z rameni. »Za vrata! Brez Tine pravzaprav sploh ne bi smeli potovati.«

Jerry je spet prikimal in se ozrl k Bricku.

»Meni je prav,« je dejal Brick. »Všec mi je, zares.« Za hip je pogledal Tino in se kratko nasmehnil. »Osebo mi je zelo všeč, da si se nam pridružila.«

Zatem sem spregovoril jaz in ko se je Brick z nasmeškom obrnil proti meni, sem se odločno zazrl v njegove oči — brez nasmeška. »Tina pojde z nami, prav,« sem dejal. »Vendar pomeni to, da gre z menoj.« Za trenutek sem umolknil in se nato prijazno nasmehnil. »Vam je jasno?« sem vprašal.

Enonoga gos

Lovce je sel v hudi zimi na lov. Vzel je s seboj tudi cigana, da bi mu peknel gosko. Cigan je gosko nekaj časa mirno peknel, ko pa je začela dobivati lepo

goski stegno in ga pojedel. Po lovu je prišel lovce k ognju in videl, da ima gos samo eno nogo.

»Kam si pa dal drugo nogo?«

»Prosim lepo, vsaka gos ima pozimni vendar samo eno nogo.«

»O, kaj pa še, vsaka gos mora imeti dve nogi!«

»Kaj bi se prepirala! Pozimi imajo gosi samo eno nogo! Ko pojdeva domov, bova to videla.«

Sla sta domov in videla gosi na ledu. Zares so stale na eni nogi, drugo pa so si gre-

le. Cigan je ves vesel vzkliknil: »No, pogledaj, zares imajmo samo eno nogo!«

Lovce je zažvižgal, gosi so zletjele in pokazale dve nogi. »Vidiš, da imajmo po dve!«

»No, pa bi žvižgal še tisti pečeni gosi, da bi dobila novo nogo!« je dejal cigan. Lovce ga je pustil, ker se je tako dobro izvil.

Bogata in uboga sestra

(slovenska pravljica)

Nekoč sta bili sestri: ena bogata in ena uboga. In potem je bogata imela mlin, uboga pa ni imela ničesar – samo dvanajst otrok. Ni jim imela kaj dati jesti.

Nekega dne ji je rekla bogata, naj pride k nji mlet v mlin. Potem je uboga šla in zvečer, ko je njena bogata sestra prišla – ji je – uboga – rekla, naj ji da peščico moke.

Bogata sestra ji je rekla, da jo ima zadosti na sebi.

Ubožica je pričela jokati in je šla domov. Nato si je otresla obleko in je imela dosti, dosti moke, da je obogatela, njena sestra pa je obubožala.

mlada rast

rumeno skorjico in je začela od nje kapljati mast, je začela ciganu teči slina. Nazadnje se je spozabil, odlomil

Bojni tovariš

Stric Aca je srečal na cesti svojega soseda – matega Janezka in ga resno pozdravil: »Zdravo, bojni tovariš!«

»Zdravo, bojni tovariš!« je prav tako resno odgovoril Janezek.

Dečki v bližini so slišali ta čudni pozdrav. Zasmejali so se in se norčevali iz Janezka:

»Bojni tovariš! Bojni tovariš!«

Janezek se je ustavil in rekel enemu izmed njih: »Slišiš, ti mi že nimaš pravice reči bojni tovariš.«

»Tistile tam pa jo ima?« se zakrohota deček.

»Da, ker sva v resnici bojna tovariša. Ko je sovražnik bombardiral naše mesto, me je v otroškem vozičku odpeljal na varno,« mu je zabrusil Janezek in odšel naprej.

mladi vedež

GASILCE imenujemo ljudi, ki gase požare in pomagajo tudi pri drugih večjih nesrečah. Gasilci so veličinjeni v tako imenovana prostovoljna gasilska društva. Razen prostovoljnih gasilcev pa so tudi poklicni, to so taki, ki so kot gasilci v službi in dobivajo za to plačo.

Ljudi opozori na ogenj topovski strel, sirena ali plat zvona. Takoj nato hite na kraj nesreče vozovi ali avtomobili z brizgalnami, gasilnimi lestvami in gasilci. Glasni signali teh vozil opozarjajo pešce in voznike, naj naredo na cesti prostor, da bo lahko pomoč čimprej prišla na kraj požara. Ko pridrve tja, skočijo gasilci – s čeladami na glavi in v oblekah varnih pred ognjem – z vozil. Eni se poženo v gorečo stavbo reševati ljudi, ki jim je ogenj zaprl izhod, drugi napno veliko in močno platno ter vanj love nesrečneže, ki skačejo skozi okna zgornjih stanovanj, tretji hite po lestvah in napeljujejo platnene cevi. Ko začne delovati motorna ali ročna brizgalna, požene vodo po ceveh navzgor. Skozi medeninasto ustje cevi ali šobo, ki jo drži gasilec v rokah, brizga voda v močnem curku in gasi ogenj.

Clovekoljubno delo gasilcev je utrudljivo in nevarno.

»Rožic ne bom trgala...«

MUCA IN POMLAD

Čez zimo je nanoslo snega skoro do vrha sirmega slemena drvarnice. Bližala se je pomlad in sneg je začel pod žarki toplejšega sonca veselo kopneti.

Na tajajoči se grudi snega je poskakoval vrabec in vneto brskal po njej. Brezskrbnež ni opazil velike sive muce, ki se je plazila vse bliže in bliže...

Tedaj je s strehe zagrmela plast snega in v tisočernih iskrah zažarela v soncu.

»Čirik!« je veselo začivkal vrabec in poletel na bližnjo vejico.

»Mijau!« se je razhudila muca na pomlad in si otresla zasneženi kožuh.

MACEK, PES IN KOZEL

(ruska narodna)

Na pristavi so živeli maček, pes in kozel. V mraku so polegli v podstenje in se zapletli v razgovor, kaj je najboljšje na svetu. »Najboljšje je mleko je pričel maček, «a tudi pri miškah nisem izbirčen.«

»Ni reš!« je pes godrnjaje rekel ješčemu mačku: »Najboljšja je mastna kost!«

Kozlu ni bilo všeč ne prvo, ne drugo, zato je zameketal: »Nič ni slajšega od svežega mesa.«

Tako so se divje prepirali, toda niti eden izmed predlog ni obveljal, ker niso bili složni.

Teško natovorjena poštar s svojim vsakdanjim plenom. Počasi si bodo morale naše pošte omisliti bolj pripravno »tovorno grlo«. Človek, ki si na tak način »brusi pete«, mora zgubiti živce. Kolikokrat je treba snop časopisov spustiti z ramen, razvezati in zopet vreči na ramena do naslednje hišne številke!

Foto: F. Perdan

Sestanek za zeleno mizo ne pomeni občnega zboru, temveč dnevni obrok v vrtcu

VOHUN

Po knjigi resnične vohunske zgodbe riše Sirc Franc

JACKSON SE JE POSLUŽIL NOVEGA NAČRTA PRED VRATA BOULENGERJE VE TEČE JE DAL NANOŠITI DRV KO JE PRED VRA TI ZAČELO GORETI JE NAROČIL MOZEM, NAJ ZAČNO PO NEMŠKO KRIČATI GORI, OGENJ

BOULENGER SE JE PREBUDIL, A KERNI RAZUMEL KAJ VPIJEJO JE OSTAL HIREN

KO PA SO PRIČELI KRIČATI PO FRANČOSKO, SE JE DVIGNIL Z LEŽIŠČA

VOHUN JE V CELICI, SPAL. VES ČAS SO GA NE OPAŽENO OPAZOVALI...

JACKSONU SE NI DOŠREČILO... VI STE ARNER KERL, JE REKEL RRIJATE LJUPKO VAS POKLIČEM, REČETE DRUGO SLEDI POTEM...

PRICELO SE JE ZASLIŠEVANJE JACKSON JE POLICAL...

JACKSON VPRASA PO NEMŠKO ZAKAJ ON SE NE VE, DA BO ČEZ PETNAJST MINUT OBEŠEN??

ARNER KERL! WAS, KAJ??

VOHUN JE OSTAL POPOLNOMA MIREN... JACKSON JE POISKUSIL S POSLEDNJIH

ČE MI BULE USPELO.

SO JETZT BIH ICH ZUFRIEDEN. SIE KENNE GEHEN. SI SIND FREI!! TAKO, JAZ SEM ZADOVOLJEN. VI LAHKO GRESTE. VI STE SVOBODNI !!!

BOULENGER JE BIL DUSEVNO ŽE POPOLNOMA IZCRPAN IZDAL SE JE... WIRKLICH, ZARES ???

SIRC FRANC RIŠE

KONEC

NESPORAZUM
— Ko si mi dejal, da mi boš pokazal veliki in mali voz, sem si to zamišljala popolnoma drugače.

COPATA
— All ti nisem že stokrat rekla, da ne prekinjaš očeta, ko me poslušaj.

HISNA TELEVIZIJA
— Zdi se mi, da je to bolj zabavno kot televizija.

V neki lepi trgovini v Stavangeru je Hilda izbirala torbico. Vzela je v roko dve in vprašala svojega moža Knutha:
— Katera ti je bolj všeč?
— Obe sta lepi. je odgovoril Knuth.
Hilda je izbirala več kot dve uri. Prodajalka je bila zelo uslužna in prijazna. Odprla je modro torbico

— Zakaj se je začudil Knuth.
— Zato, ker mi je bila bela bolj všeč, razen tega pa žena lahko nosi belo torbico pri vsaki obleki. Pomisli, čemu bi bila podobna, če bi ponesla modro torbico z zelenim ali rdečim kostimom?
— Zaboga, zakaj si pa potem vzela modro, če si to vedela? Daj mi jo, žel jo bom zamenjat, imava še uro časa do odhoda vlaka. Tu

— Grem jo zamenjat, a žena me čaka na postaji.
— Počasi, samo brez nervoze, reče policaj ostro. Tudi jaz grem z vami.
— Dobro, pojdite z menoj, če želite, samo prosim vas, da pobitite, ker bom drugače zamudil vlak proti Mandalu.
— Rekel sem, da počasi — reče

— Ali ste vi prodali torbico temu človeku, — vpraša policaj prodajalko.
— Da, prodala sem jo gospe, ki je bila s tem gospodom.
— Hm! — zamrmlja policaj.
— Prosim vas, zamudil bom vlak! — zaječi Knuth. — Ali boste zamenjali torbico za tisto belo?
— Katero belo? Imamo 20 vrst belih torbic v prodajalni.
— Poglejte, mislim, da je to tista!

Arnolf Everland

TORBICA

in nato še belo ter pokazala Hildi pregrade v njej. Obe torbici sta imeli isto ceno, čeprav je bila bela večja od modre.
Ko sta zapustila prodajalno, je imela Hilda v roki modro torbico.
— Čudovita je, reče Knuth zadovoljno.
— Uh, res sem neumna! je vzklila Hilda. — Ne vem, kaj mi je bilo, da sem kupila to torbico!

imaš karte, pojdi v vlak in me počakaj.
Knuth je pograbil torbico in pobitel. Spotoma je mislil na ulico, v kateri sta kupila torbico. Mimoidoči so se ozirali za njim: človek hiti kot obseden z žensko torbico v roki. Nenadoma zasliši žvižg. Knuth se ozre in vidi policaja, kako dviga roko, da bi ga zaustavil.
— Trenutek, gospod, reče policaj — kam bitite s to torbico?

policaj, medtem ko je Knuth pobitel. — Slišal sem že prej take zgodbe.
Ko sta vstopila v trgovino, sta naletela na veliko množico kupcev.
— Oprostite, — reče Knuth prodajalki — bi hoteli biti tako ljubezni in zamenjati tole torbico? Saj se spomnite, pravkar je moja žena kupila pri vas to torbico in jo želi zamenjati za tisto belo, ki ste ji jo kazali.

— Ste prepričani? — vpraša prodajalka.
— Da, prepričan sem. Prosim vas, zavijte mi jo, da me ne bo spet policija preganjala zaradi tega.
Ko je Knuth prispel do postaje, so bile zapornice spuščene. Zaman je poizkušal, da bi se splazil pod njimi, toda čuvaj proge se je zadržal.
— Stoj! Kam se zaletavaš? Bi rad umrl?
Domov je prišel z drugim vlakom in dal ženi torbico. Navdušeno ga je pogledala, odvila papir in vzklila:
— Oh Knuth, saj nisi prinesel prave torbice!